

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Johanna Aulén

Uutisten kuvittaminen

Kuinka kehittyvä paremmaksi uutisten kuvittaiaksi?

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Viestinnän koulutusohjelma

Opinnäytetyö

2.5.2018

Tekijä Otsikko	Johanna Aulén Utusten kuvittaminen
Sivumäärä Aika	xx sivua + x liitettä 2.5.2018
Tutkinto	Medianomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Viestinnän koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	3D-animointi ja -visualisointi
Ohjaaja	Peke Huuhtanen
<p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää keinoja hyvän uutiskuvituksen tekemiselle. Haastatelin 300 eri ikäistä henkilöä pyytäen heitä kertomaan, mikä kymmenestä valitsemastani kuvasta kiinnostaisi heitä eniten ja mikä vähiten. Hain myös tukea tutkimukselleni kirjallisuudesta.</p> <p>Työn alkupuoliskolla käyn lävitse haastattelujeni pohjalta tehdyt pylväsgrafiikat. Tämän jälkeen käyn lävitse jokaisesta kuvasta saamani kirjallisen tai suullisen palautteen. Opinnäytetyöni loppupuoliskolla teen yhteenvetoja ja päätelmiä tutkimustuloksistani.</p> <p>Lopputuloksena oli paljon uusia kysymyksiä, mutta myös joitain vahvemalla pohjalla seisovia päätelmiä.</p>	
Avainsanat	kuvittaja, graafikko

Author Title	Johanna Aulén Illustrating news
Number of Pages Date	xx pages + x appendices 2.5.2018
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Media
Specialisation option	3D Animation and Visualization
Instructor(s)	Peke Huuhtanen, Senior Lecturer
<p>The goal of my thesis was to find ways to create well-functioning illustrations for news articles. I interviewed 300 people of different ages and asked them to tell which one of my chosen 10 illustrations would interest them most and least. I also searched support from literature.</p> <p>In the first part of the thesis I will go through the charts based on the interviews. After this I will go through the oral and written feedback given by the interviewed picture by picture. Towards the end of the thesis I will make summaries and conclusions based on the material.</p> <p>As result there are a lot of new questions, but also some stronger conclusions.</p>	
Keywords	illustrator, graphic artist

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Kymmenen kuvitusta	3
2.1	Palkkigrafiikat	4
2.2	Ensimmäinen kuva	5
2.3	Toinen kuva	7
2.4	Kolmas kuva	8
2.5	Neljäs kuva	10
2.6	Viides kuva	12
2.7	Kuudes kuva	13
2.8	Seitsemäs kuva	14
2.9	Kahdeksas kuva	16
2.10	Yhdeksäs kuva	17
2.11	Kymmenes kuva	18
3	Yhteenvetoja ja päätelmiä	20
3.1	Yhteenvetoja kuvieni aiheuttamista kokemuksista ja tulkinnoista	20
3.2	Yhteenvetoja teknisestä palautteesta	20
3.3	Teknisiä keinoja graafikkona kehittymiselle	21
3.4	Minkälainen on hyvä graafikko?	22
3.5	Mediakuvastoa ja vastuuta	23
	Lopuksi	24
	Sisällysluettelo	25

Johdanto

Olen työskennellyt vajaan vuoden Ylen uutisgrafiikassa, jossa olen tehnyt lähinnä online-grafiikkaa, kuten karttoja, pylväsgrafiikoita ja kuvituksia. Näistä viimeiseksi mainittu osa-alue on suosikkini ja opinnäytetyössäni tutkin, kuinka voin kehittyä siinä lisää. Tutkimukseni pääkysymys on, minkälainen uutiskuva saa lukijan kiinnostumaan uutisesta ja alakysymyksenä on, minkälainen graafikko on hyvä.

Valitsin opinnäytetyöni tutkimusmateriaaliksi seitsemän Ylellä tekemääni kuvitusta, sekä kolme vapaa-ajalla tekemääni kuvaa, joilla ei alun perin ole ollut mitään tekemistä uutisten kanssa. Pyrin valitsemaan mahdollisimman laajalti sisällöltään ja myös teknikaltaan erilaisia kuvituksia. Tällä tavoin toivoin saavani kerättyä mahdollisimman monenlaisia kommentteja ja testaamaan, saako vaikkapa surrealismien sekoittaminen uutiskuviin hyväksyntää suurelta yleisöltä.

Lähdin keräämään materiaalia lähinnä sosiaalisessa mediassa, mutta osittain myös suoraan haastattelemalla kysyen, mikä kuvistani kiinnostaa lukijaa uutiskuvana kaikkein eniten ja mikä vähiten. Opinnäytetyötä suunnitellessani päätin tietoisesti rajata juttujen yhteydessä olleet tekstit ja otsikot pois ja perehtyä ainoastaan visuaaliseen. Siksi kuvien kontekstit olivat vastaajilta peitossa, mikäli he eivät olleet sattumalta törmänneet juttuihin jossain. Suuri osa vastaajista halusi nimetä useamman suosikin tai inhokin yhden sijasta, josta johtuen täysin tarkkojen matemaattisten tulosten laskeminen on aineistoni perusteella mahdotonta ja kvantitatiivinen lähestyminen muuttui yhä kvalitatiivisemmaksi. Pyysin haastateltaviani myös halutessaan kommentoimaan valintaansa muutamalla sanalla.

Kertoessani saamastani sanallisesta tai kirjallisesta palautteesta olen ottanut huomioon vain haastattelun hetkellä sattumalta sanotut tai kirjoitetut sanat. Haastateltavat ovat hyvin spontaanisti ottaneet puheeksi erilaisia aiheita. Palautteessa töitä on myös kuvailtu paljon samaa tarkoittavilla, mutta hiukan erilaisilla synonyymeillä, joita olen laskenut jonkin verran yhteen selvyuden vuoksi.

Kyselyyni vastasi yhteensä 300 haastateltavaa, joista 221 oli naisia, 77 miehiä ja 2 oli muu -sukupuolen edustajia. Haastateltavien ikä ja tausta olivat kokonaan sattumanvaraisia ja myös muutamat lapset osallistuivat. Kommentit olivat pitkälti ristiriidassa keskenään, vaikka joukosta löytyikin joitain punaisia lankoja.

Kirjalliset lähteeni ovat Lasse Rantasen julkaistu teos Mistä on hyvät lehdet tehty? sekä Juuso Koposen, Jonathan Hildénin ja Tapio Vapaasalon teos Tieto näkyväksi, Informaatiomuotoilun perusteet.

Opinnäytetyöni alkupuoliskolla esittelen haastattelujen perusteella tekemäni grafiikat, sekä käyn järjestelmällisesti läpi jokaisen kuvan ja niitä koskevat ajatukset ja vastaukset. Opinnäytetyön loppupuolella on yhteenveto haastateltavien kokemuksista, tulkinnoista ja saamastani teknisestä palautteesta. Tämän jälkeen pohdin keinoja olla hyvä graafikko ja viimeisenä on ajatuksia mediakuvien tekemiseen liittyvästä vastuusta.

Rantanen sanoo lukijoiden elävän viestinnän kaatosateessa, jossa ärsykkeiden ja viestien tulee olla niin voimakkaita, etteivät ne tule hylätyiksi (Rantanen 2007, 67). Kuinka siis vastata kuvitustyöllä mahdollisimman monenlaisten uutistenlukijoiden käsitykseen kiinnostavasta ja herättävästä uutiskuvasta?

1 Kymmenen kuvitusta

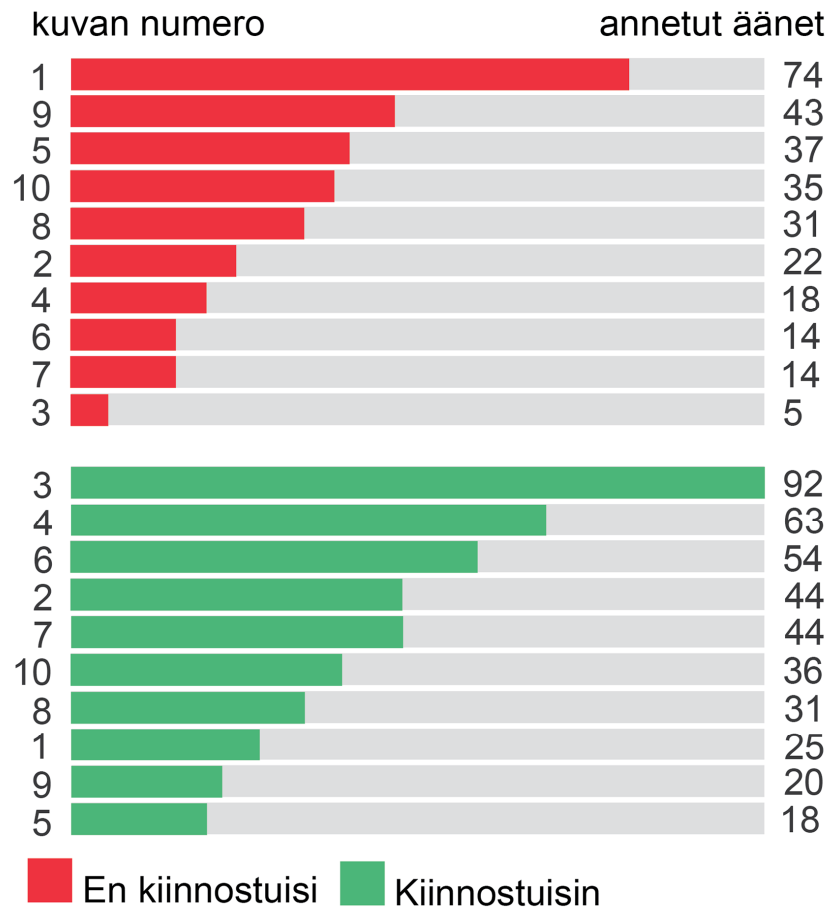
1.1 Palkkigrafiikat

Seuraavaksi esittelemäni palkkigrafiikat kuvaavat äänten jakautumista kuvituskuvieni välillä. Kuvat on esitelty kokonaisuudessaan niitä käsittelevissä kappaleissa, mutta alla on pikkukuvista koostettu kuvio 1 grafiikoiden lukemisen helpottamiseksi.

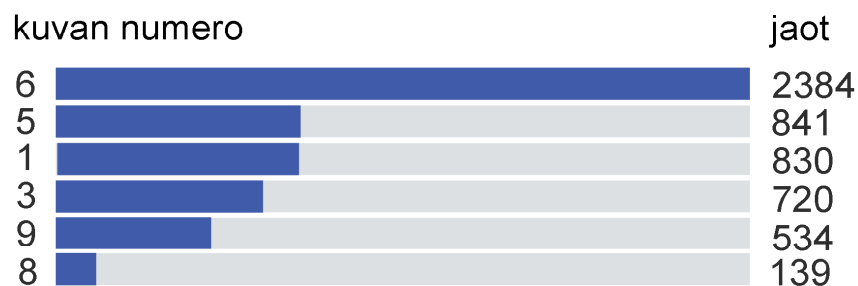
Kuvio 1. Pikkukuvat kuvituksista palkkigrafiikkojen lukemisen helpottamiseksi.

Annettujen äänten jakautuminen

➔ Äänestykseen osallistui 300 haastateltavaa, joista kukin antoi yhden tai muutaman äänen mielestään vähiten ja eniten kiinnostavalle kuvalle.

Facebook-jakojen määrä Ylen nettisivuilla

➔ Graafissa ovat mukana kuvat, joista oli saatavilla dataa. Tilanne oli graafin mukainen 25.4.2018.

lähde: Yle

Kuvio 2. Palkkigrafiikat äänten jakautumisesta.

1.2 Ensimmäinen kuva

Tein ensimmäisen kuvan työssäni Ylen uutisgraafiikassa ja sen aiheena oli erilaisia huumeita käyttäviä ihmistyyppejä, joita juttua kirjoittava toimittaja tarvitsi aluksi kahdeksan tekstinsä sekaan. Koostimme jutun pääkuvan, eli tutkimuksessani käyttämäni ensimmäisen kuvan näistä jo valmiiksi luoduista hahmoista. Kuvassa on hasiksen lehti, jonka ympärille on kuvattu edellä mainittuja hahmoja. Toimittaja toivoi kaikkien hahmojen olevan mukana pääkuvassa. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuvio 3. Ensimmäinen kuva

Ensimmäinen kuva sai selkeästi eniten negatiivisia ääniä. Kuusitoista haastateltavaa kommentoi, että pelkkä aihe karkottaisi heidät pois jutun ääreltä. Muutama koki aiheen pelottavaksi ja lapsia ja nuoria pahimmassa tapauksessa houkuttelevaksi. Eräessä kommentissa lukemattomuutta perusteltiin nimenomaan huumeiden vastustamisella, ja toisessa haastateltava kertoi nähneensä työssään huumeiden tuomaa surua ja toivottomuutta. Hän olisi toivonut tämän näkyvän piirroksissa selkeämmin.

Toisaalta neljä haastateltavaa piti kuvaa hyvin selkeänä ja he kokivat sen positiivisena ominaisuutena. Toiset neljä haastateltavaa kommentoivat aiheen monipuolisuuden näkyvän kuvasta hyvin. Yksi vastaajista sanoi, että lukisi jutun juurikin aiheen vakavuudesta johtuen, ja joku kertoi haluavansa selvittää, kuinka pienet kuvat liittyivät toisiinsa. Erään mielipiteen mukaan kuva oli tyyllisesti uutisiin varsin sopiva.

Yksi haastateltavista sanoi, että tekemäni "ajatuksia herättävä taide" pitäisi olla riittävän suurella pinnalla taidenäyttelyn seinällä. Kenties hänestä tuntui, että kuvien katselu mobiililaitteella ei tuonut niitä tarpeeksi esille. Online-uutisissa tosiaan on rajoituksena, ja kenties joskus mahdollisuutenakin, että siinä on mentävä lukijoiden eniten suosima mobiililaitte edellä.

Olen usein miettinyt, miksi ihmiset tuntuvat suosivan teknisesti "selkeitä" ja "yksinkertaisia" kuvia. Miksi itseäni ei oikeastaan haittaa, että kuva on yksityiskohtainen ja että sitä tarvitsee ehkä "tihrustaa"? Voisiko kysymyksessä olla joissain tapauksissa se, että olen tottunut katselemaan kuvia päivittäin pienestä pitäen, tai siitä, että en tarvitse silmälaseja? Kenties yksityiskohtaiset kuvat näyttäytyvät sekavampina joillekin muille. Vai onko kysymys tottumuksesta ihailla selkeää ja pelkistettyä ja liittyykö tämä sitten puolestaan vaikkapa siihen, mistä kuullaan puhuttavan? Miksi nykynuoret jaksavat tihrustaa kännyköitään loputtomiin asti ja käyttävät niitä jopa elokuvien katseluun? Kuvaa tehdessäni perustelin itselleni, että kuvituksen yksityiskohtaisuus ei olisi liikaa, koska onhan vaikkapa Mauri Kunnaksen perin yksityiskohtaiset kuvat varsin suosittuja. Toisaalta hänen satukirjojensa kuvat on tarkoitettu rauhallisesti tutkittaviksi, eikä niitä ole tarkoitukseen sisäistää pelkällä nopealla vilkaisulla. Rajansa tietysti kaikella, ja ensimmäinen kuva oli kyllä melkoisen täynnä. Haastateltavieni ääni oli myös selkeä. Kuvien haluttiin olevan selkeitä ja karsittuja, joten minun on syytä huomioida tämä näkökulma muita palvellessani.

Koponen, Hildén ja Vapaasalo sanovat, että informaation muuttaminen grafiikoiksi ei ole koristelua, vain sen tarkoitus on viestiä informaatiota. Liiallinen kikkailu informaation kanssa ei yleensä edistä tiedon välittämistä vaan sitä vastoin monimutkaistaa sitä. Informatiivisen grafiikan tarkoitus on saada lukija kokemaan olevansa fiksu, eikä tuntemaan itseään tyhmäksi epäselvän kuvan edessä. (Koponen, Hildén ja Vapaasalo 2016, 325-327) Tämä koskee eniten palkkigrafiikan ja piirakoiden kaltaisia visualisointeja, mutta joissain määrin sillä on tekemistä myös kuvitusten kanssa.

On kiinnostavaa, että peräti kuusitoista haastateltavaa sanoi jättävänsä jutun lukematta pelkän aiheen takia ja vain muutamat totesivat julkisesti nettiin kirjoittaen, että aihe kiinnostaa heitä. Onko huumeet kenties niin suuri tabu, että ei voida ainakaan ääneen myöntää halua ymmärtää niitä edes ilmiönä? Pelolla lienee osansa tässä. Pidän itse

hyvin tärkeänä kaikenlaisista asioista puhumista, ja asioiden valoon tuonti tuntuu minusta ratkaisevalta ongelmien selvittämisessä.

1.3 Toinen kuva

Toinen kuva on omalla ajalla tekemäni kuvitus liittyen keikkalaiseen taruun. Siinä Olympoksen jumalatar Hera heittää vauvansa Hephaetuksen pois, koska pitää jälkikasvuun liian rumana säilytettäväksi. Valitsin kuvan mukaan lopputyöhöni eräänlaisena villinä korttina, koska koin aiheen olevan melko poikkeava. Suurimpana syynä valintaani oli kuitenkin kuvan poikkeava tekninen tyyli. Kuva on digitaalinen Photoshop-maalaus ja se on tehty ajan kanssa maalaamalla. Näin maalauspintaa ja varjostuksia on ollut aikaa hioa runsaasti enemmän kuin kiireisissä, työajalla tehdyissä kuvituksissa.

Kuvio 4. Toinen kuva

Toinen kuva jakoi mielipiteitä. Seitsemän haastateltavaa, joista kaikki olivat naisia, kertoivat kokevansa kuvan kammottavaksi ja ahdistavaksi. Yksi heistä totesi, että lapsen putoaminen ei voi yleensäkkään olla kiinnostavaa, eikä lasten kärsimyksistä haluttu lukea niiden surettavuuden takia. Olisi kiinnostavaa tietää, kuinka he olisivat kokeneet kuvan, jos olisivat tienneet kuvan vauvan maahan pudottuaan kasvavan itsekkääksi, aseita takovaksi jumalaksi, joka yritti myöhemmin elämässään jopa raiskata jumalatar Athenan!

Myös vähemmän tunteellisia lukematta jättämisen syitä löytyi. Yksi haastateltavista valitsi kuvan vähiten kiinnostavaksi, koska ei nähnyt siinä yhteyttä uutismaailmaan ja toinen pohti, ettei kuva sytyttänyt häntä oman lapsettomuuden takia. Erään mielestä kuva oli liian yksinkertainen, kun taas toisen mielestä epäselväksi jäävä syy lapsen putoamiseen sammutti mielenkiinnon. Kuvan "omituinen tunnelma" torjui myös yhden haastateltavan. Toisaalta viisi haastateltavaa kertoi erikoisuuden kiehtovan heitä ahdistavuudestaan huolimatta.

Kuvan suosikikseen valinneista haastateltavista muutamat pohtivat tarinaa kuvan takana. Jollain tuli mieleen tuttuja tarinoita ja joku mainitsi Spartan. Pohdittiin, onko kysymys lapsen surmasta ja miksi aikuisen käsi ei reagoi lapsen putoamiseen. Aasiasta kotoisin oleva haastateltava yhdisti kuvan lasten hylkäämiseen omassa maanosassaan. Eräs totesi kuvan kiinnostavan, koska lapset ovat lähellä hänen sydäntään.

Kuva sai myös hyvää palautetta teknisestä toteutuksestaan. Sitä sanottiin muun muassa aidoksi ja dynaamiseksi ja värejä sanottiin onnistuneiksi.

1.4 Kolmas kuva

Tein kolmannen kuvan työssäni Ylen grafiikassa ja sen aiheena oli tutkijoiden varoitukset ilmastonmuutoksen vaaroista. Toimittaja pyysi minua suunnittelemaan "utopistisen" tulevaisuusskenaarion. Päädyin kuvittamaan lapsia, koska uskoin sen koskettavan suurta osaa lukijoista ja maalasin kaksi lasta vedenhakumatalla tuhoutuneessa ympäristössä. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuva oli selkeästi suosikki ja vain kaksi haastateltavaa sanoi, ettei lukisi kuvan alta aukeavaa juttua. Kumpikin heistä perusteli lukemattomuuttaan kuvan ahdistavuudella ja pelottavuudella, ja koen oikeastaan itsekkin asian kuten hekin kokevat.

Huoli lapsista ja tulevaisuuden sukupolvista nousi keskeiseksi puheenaiheeksi ja siitä mainittiin erityisesti seitsemässä kommentissa. Kahdesti todettiin, että vaikka ympäröivä maailma on kamala, lapset ovat aina lapsia. Kolme haastateltavaa ajatteli kuvan lasten loistavan toivoa paremmasta tulevaisuudesta. Luonnon ja teollisuuden vastakkainasettelu, sekä liiallinen teollistuminen oli kolmen haastateltavan ajatuksissa. Tehdä-verbi toistui kommentteissa viidesti. Näissä kommentteissa pohdittiin, mitä voisi olla tehtävissä kammottavan tulevaisuuden estämiseksi.

Kuvio 5. Kolmas kuva

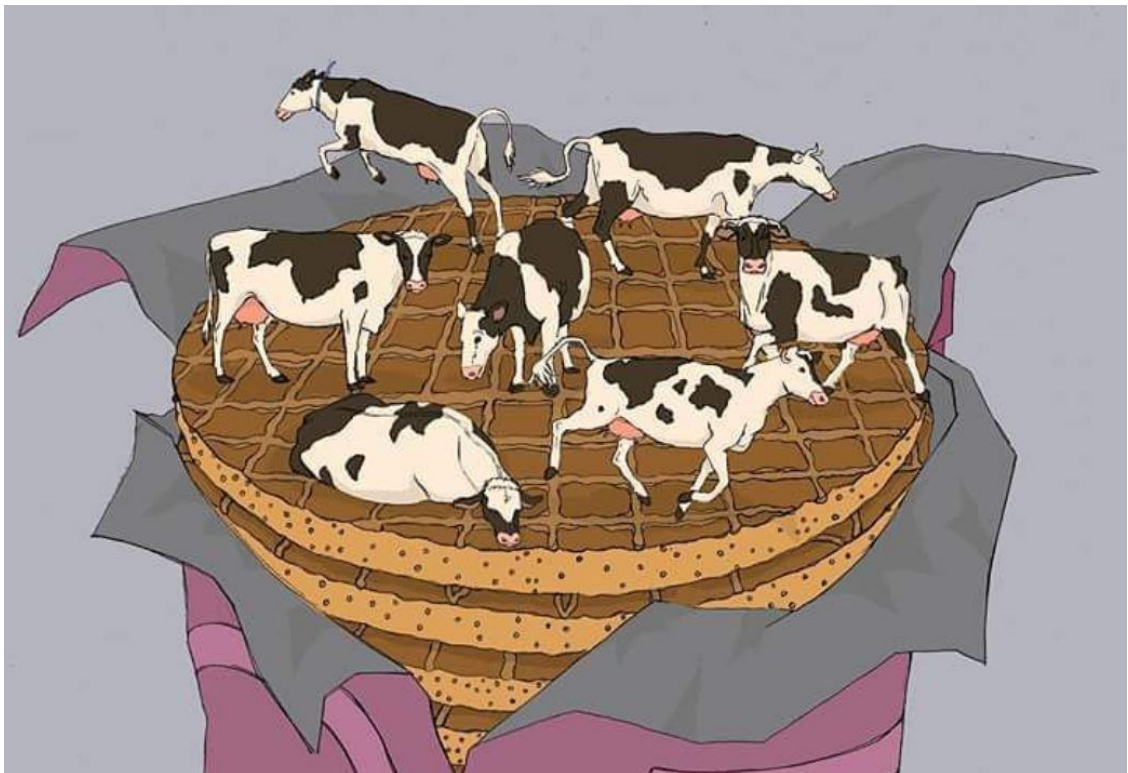
Kuvitus sai kehuja teknisestä onnistuneisuudestaan. Se aiheutti synkkiä ja ahdistuneita, mutta myös vaikuttuneita tunnelmia haastateltavissa. Aiheen tärkeys mainittiin kerran. Kourallinen haastateltavista pohti tarinaa kuvan takana ja he halusivat tietää lisää lapsia ympäröivästä kuolleesta maailmasta ja lasten kohtaloista. Henkilökohtainen kiinnostus lapsiaiheisiin mainittiin kolmesti. Eräs haastateltava totesi, että kuvassa on koskettava tarina, eikä itse juttua tarvitsi välttämättä edes lukea.

Kuvan tekijät tuntuvat usein käsittelevän aiheissaan jotakin ahdistavaa, joka saattaa tuntua kenties tahattomastikin osoittelevalta. Ehkä tekijä voi antaa itselleen terapiaa töitä tehdessään, mutta samalla kumoo ahdistuksensa tarkkailijan päälle prosessoitavaksi. Toisaalta on hyvä, että ahdistavuuden kautta voidaan tavoittaa kuulijoita, mutta

jo asian omaksuneille ja hyväksyneille saattaa olla raskasta kokea pelkonsa uudelleen ja uudelleen myös uhkaavan kuvamaailman kautta.

1.5 Neljäs kuva

Neljäs kuva oli omalla ajalla tehty kuvitus, joka perustui näkemääni uneen, jossa oli keksin päällä tallustavia pikkuruksia lehmiiä. En kokenut aiheessa olevan päätä eikä häntää. Tämä on melko tyypillistä henkilökohtaiselle työskentelylleni, jossa annan itseni kulkea spontaaneja, joskus pureskelemattomia ja unenomaisia polkuja. Rakastan absurdia ja surrealistista kuvastoa ja valitsemalla lehmäkuvituksen mukaan tutkimukseeni halusin tunnustella, saisiko tällainen kuvamaailma kannatusta suuremmassa yleisössä. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuvio 6. Neljäs kuva

Kuva jakoi mielipiteitä, mutta oli silti selkeästi enemmän pidetty, kuin ei. Neljä haastatettavaa valitsi kuvan vähiten kiinnostavaksi, koska eivät ymmärtäneet sen sisältöä. Yksi heistä sanoi mieleensä juolahtaneen erikoisia kysymyksiä, kuten miten vohvelit pysyvät erossa toisistaan ja että miltä naudanliha ja hunajavohveli maistuisivat yhdistettynä. Toinen vastaaja taas ihmetteli, että mihin tyhjiyteen yksi lehmistä on hyppää-

mässä. Teknistä kritiikkiä tuli kolmelta haastateltavalta sekä värimaailmasta että siitä, että kuva koettiin rauhattomana.

Lehmät olivat viiden haastateltavan mukaan kivoja ja kiinnostavia. Kolme haastateltavaa sanoi kuvan naurattaneen heitä ja kolme totesi kuvan olevan iloinen. Kahden haastateltavan mielestä kuva oli mielenkiintoinen. Yhden kerran esiintyneitä adjektiiveja olivat "taiteellinen", "yttimekäs", "kaunis", "tunnelmallinen" ja "erikoinen". Kolme haastateltavaa piti kuvasta, koska siinä on eläimiä ja kaksi, koska lehmät kävelevät siinä keksien tai vohvelien päällä. Yksi haastateltava kommentoi kuvaa teknisesti sanoen, että siinä on hyvä piirtojätki.

Neljän haastateltavan mielestä oli positiivista, että kuva ei avautunut heille sellaiseen, mutta muutamat tekivät siitä myös tulkintoja. Erään haastateltavan mielestä kuvasta tajusi hyvin, mistä siinä oli kysymys. Eräs taas näki siinä merkittävän tarinan potentiaalia tai poliittista syvyyttä. Kolmas koki kuvan liittyvän eläinten hyvinvointiin, neljäs maatalouteen ja viides mietti leipomista.

Rantanen huomauttaa, että graafikon on varottava sekä liian helppoja, että liian vaikeita visualisointeja. Kohtuuton ymmärtämisen ponnistelu ajaa hänen mukaansa lukijat pois. (Rantanen 2007, 76) Tällaisen tasapainon löytyminen lienee hankalimpia tehtäviä, joita kuvittaessa kohtaa, ja se ilmeni hyvin selvästi vaikkapa lehmäkuvituksesta. Toisille se ei auennut ollenkaan, mutta toisille se tuntui aukeavan syviin tulkintoihin asti. Tulkinnanvaraista on liene sekin, onko omien, villien analyysien tekeminen uutiskuvien pohjalta hyödyllistä vai ei.

Rantanen toteaa, että kuva ei aina avaa jutun aihetta. Kuvien ja tekstien toimivuus on hänestä siksi arvioitava yhdessä. (Rantanen 2007, 19) Myös kolme haastateltavaa nosti esille samankaltaisen ajatuksen Rantasen kanssa. Olen osittain asiasta itsekin samaa mieltä, mutta mielestäni tämä liittyy enemmän kuvan sisällön varmaan ymmärtämiseen, kuin kuvan itsensä kiinnostavuuteen. Toisaalta olisi mielenkiintoista nähdä, kuinka paljon haastateltavien mielipiteet muuttuisivat, jos kuvat esiteltäisiin heille uudelleen otsikoiden kanssa. Pelkkä kuva voi silti yksinäänkin pysäyttää uutisten lukijan. Kuvalla lienee "oikeus" olla joissain määrin riippuvainen kuvatekstistä.

Lehmäkuvan absurdiuden positiivisena asiana mainitsevia haastateltavia oli kaksi. Työssäni en ole vielä surrealistista kuvitusta uskaltanut tehdä, koska pelkäsin yleisön

suhtautuvan tyyliin epäilevästi. Olin kuitenkin positiivisesti yllättynyt kuvan saamasta kannatuksesta ja uskallan tulevassa työssäni todennäköisesti tehdä surrealistisiakin kuvituksia, kunhan sopivia tilanteita tulee vastaan.

1.6. Viides kuva

Tein viidennen kuvan työssäni Ylen uutisgrafiikassa ja sen aiheena oli lasten pelkojen kuvittaminen. Toimittaja antoi minulle kirjoittamansa jutun luettavaksi ja sain vapaasti kuvittaa sen oman mielikuvitukseni mukaan. Valitsin kaksiosaisesta kuvituksestani jutun pääkuvana olleen kuvituksen mukaan opinnäytetyöhöni. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuvio 7. Viides kuva

Viisi haastateltavaa sanoi kuvaa ahdistavaksi, viisi pelottavaksi ja kaksi uhkaavaksi. Haluttomuus lukea juttua oli tyypillistä edellä mainittujen haastateltavien joukossa, koska he eivät halunneet ahdistua lisää. Tästä joukosta muutamat sanoivat, että he haluavat ylipäättänsäkin välttää tämän kaltaisia ahdistavia aiheita. Mielenkiintoinen havainto oli, että osa näistä vastaajista sanoi ensimmäisen kasvihuoneilmiötä käsittelevän kuvan olevan kuitenkin eniten kiinnostava. Onkohan erona sitten, että ilmastonmuutos koetaan yhä etäisemmäksi ongelmaksi kuin yksilöä kohtaavat henkilökohtaiset ongelmat?

Eräs haastateltava koki kuvan valitun liian kaukaiseksi omasta maailmastaan, kun taas toinen sanoi, ettei se ollut lainkaan kiinnostava. Kahden haastateltavan sanojen mukaan kuvasta ei saanut selvää, mistä siinä oli kysymys. Kuva sai myös parilta haastateltavalta teknistä palautetta, jonka mukaan se koettiin tyyllisesti hajanaiseksi ja latteaksi. Jonkun mielestä se näytti huonolaatuiselta sarjakuvulta ja toisen mielestä painajaismaiselta sotkulta.

Kuvasta viisi myös pidettiin. Kolme kertoi haluavansa tietää, minkälainen tarina kuvan taakse mahtaa kätkeytyä ja kaksi sanoi sen avautuvan heille helposti. Eri haastateltavat näkivät kuvassa lapsen mielikuvitusta, pelkotilan, psykologiaa ja mediakasvatukseen sopivuutta.

1.7 Kuudes kuva

Tein kuudennen kuvan työssäni Ylen grafiikassa ja sen aiheena oli sukupuolen näkyminen lasten leikeissä. Jutussa pohdittiin, kuinka pitäisi suhtautua esimerkiksi tytöksi pukeutuvaan poikaan. Valitsin kaksiosaisesta kuvituksestani jutun pääkuvan materiaaliksi opinnäytetyöhöni. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuvio 8. Kuudes kuva

Kolme haastateltavaa kuva kiinnosti vähiten, koska he eivät kokeneet lasten leikkejä mielenkiintoisiksi. Yhden mielestä kuva ei ollut ajankohtainen. Kahden mielestä kuva oli sekava ja yksi sanoi sen näyttävän liikaa lastenkirjan kuvitukselta.

Neljä haastateltavaa sanoi, että lasten leikit kiinnostavat heitä ja he lukisivat jutun siksi ja eräs heistä totesi, että leikit ovat muuttuneet sitten oman lapsuusajan. Kuusi haastateltavaa kommentoi sukupuolirooleja ja he pohtivat, mahtaako tällainen olla yleisesti hyväksyttyä ja he pitivät rajojen rikkomista kiinnostavana. Eräs romani sanoi näkevänsä kuvassa myös romanilapsen, ja lasten erilaisuus sai hänet tyytyväiseksi. Kuva siis kiinnosti myös henkilökohtaisella tasolla. Yksi sanoi kiinnostuneensa siitä työnsä puolesta ja toinen kertoi sen tuovan mieleen hyviä muistoja.

Kuvan sai aikaan myös positiivista kiinnostusta haastateltavissa. Kahdeksan haastateltavaa kuvaili sitä ~~iloiseksi~~, ~~kiivaksi~~ tai ~~positiiviseksi~~. Kaksi mainitsi hyvien uutisten harvinaisuuden ja halun lukea sellaisia.

Yksi haastateltava sanoi haluavansa tietää, mitä juttu käsittelee ja yksi taas sanoi kuvan sisällön aukeavan hänelle selkeästi.

1.8 Seitsemäs kuva

Kuvassa seitsemän on vanhus, joka odottaa pääsyä palvelukotiin. Toimittaja toivoi minulta kuvituksia elävöittämään anonymisti tehtyä haastattelua, jossa haastateltava kertoi vaikeuksistaan saada muistisairasta äitiään palvelukotiin. Jutussa oli kolme kuvaa, joista tämä oli viimeinen kuvitus jutun sisältä. Valitsin sen mukaan sillä perusteella, että toisin kuin yleensä, tein sen Adoben Illustrator-ohjelmalla. Illustrator perustuu vektorigrafiikkaan ja Photoshopissa kuva rakentuu pikseleistä. Siksi Illustratorilla tekemäni kuvat näyttävät erilaisilta kuin ne, jotka teen Photoshopissa. Toinen syy valintaan oli kuvituksen iloisuus, joka ei ole lainkaan yleistä uutisaiheissa.

Kuvio 9. Seitsemäs kuva

Kahden haastateltavan mielestä aihepiiri ei ollut kiinnostava ja erään mielestä kuva ei sopinut uutisiin. Yksi haastateltava sanoi, että sijoittaisi kuvan hänille piirrostyylin taikaa, josta hän ei henkilökohtaisesti pitänyt. Toinen sanoi, että kokee naisen koholla olevan käden pituuden olevan väärä ja sanoi tämän johtuvan siitä, että hänellä on taiteilijan silmä+katsoa asioita.

Kuva sai palautetta tunnelmastaan. Viisi haastateltavaa kuvaili sitä iloiseksi, kolme sympaattiseksi ja kaksi lämpimäksi. Yhden kerran käytettyjä adjektiiveja olivat hellyttävä+, ystävällinen+, huolehtiva+ ja värikäs+. Kolme haastateltavaa sanoi kuvan tunnelmaa miellyttäväksi.

Kuva toi haastateltavien mieleen myös ajatuksia sen sisällöstä. Yksi pohti lasten vastuusta vanhemmistaan, koska yhteiskunta ei siihen pysty. Joku puolestaan mietti, mihin suuntaan vanhustenhuollossa ollaan menossa ja onko tulevaisuus paha, vai tuleeko muutosta parempaan tai turvallisempaan. Yhden haastateltavan mielestä kuva sopisi kuvittamaan juttua Espoon huonosta vanhusten kotihoidosta. Myös täsmällisempiä tulkintoja tuli. Erään mielestä kuva kertoi vanhusten elämän tylsyydestä ja toinen sanoi sen kuvaavan lapsenlapsen suhtautumista mummoonsa. Joku mainitsi vastuun ja joku kertoi, että lukisi jutun, koska kuvan tilanne tulisi osaksi kaikkien henkilökohtaista arkea tulevaisuudessa. Joku muukin mainitsi kiinnostumisen syyksi oman ikänsä. Yksi haastateltava mainitsi, että vanhuksia ei saa unohtaa kotiin ja neljä mainitsi aiheen olevan tärkeä.

Positiivistakin teknistä palautetta tuli. Yksi sanoi pitävänsä värejä tasapainoisina ja joku piti kokonaisuudesta. Jonkun mielestä kuva oli hauskaasti piirretty ja toinen sanoi tyylin istuvan hyvin uutisiin.

1.9 Kahdeksas kuva

Kuvassa kahdeksan on kuvattuna poliisi, joka syö jättikokoista donitsia. Kuvitin kuvan melko selvästi toimittajan toivomuksen mukaan juttuun, jossa puhuttiin poliisien kunnan kohottamisesta hiljattain julkaistun terveystoiminnan avulla. Valitsin kuvan mukaan, koska hahmosuunnittelu poikkeaa siinä selkeästi monista muista Ylälle piirtämistäni hahmoista. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuvio 10. Kahdeksas kuva

Toimittaja oli huolissaan siitä, että loukkaantuisivatko lukijat poliisin lihavuudesta. Kukaan haastateltavista ei kuitenkaan maininnut loukkaantumisesta mitään. Kahta haastateltavaa tuntui jopa harmittavan poliisin herkutteluun puuttuminen. Toinen heistä sanoi olevansa kyllästynyt sokerista ja sen epäterveellisyydestä ja muusta %urhasta+selittämiseen ja toinen totesi, että jos poliisi haluaa "vetää donitseja", niin hän voi kaikin mokomin tehdä niin. Myös eräs haastateltava piti kuvasta, koska ei omien sanojensa mukaan itse saa kajota donitseihin. Kolme sanoi jättidonitsin olevan heille positiivinen syy jutusta kiinnostumiseen. Eräs piti kuvasta, koska näki itsensä siinä itsensä poliisin hahmossa ja toinen sanoi, että suuren rinkelin syöminen olisi hauskaa. Kolme sanoi

poliisin ahmimisen olevan kuitenkin inhottavaa. Jonkun mielestä taas lihava poliisi ei vastannut hänen omaa kuvaansa sporttisesta poliisimiehestä.

Kuvan kliseisyys mainittiin peräti kahdeksan kertaa negatiivisessa mielessä mielenkiinnon sammuttajana. Yksi haastateltava totesi, että ehkä kliseinen kuva sopisi kuvittamaan tekstiä, jossa olisi vaikka listattu erilaisia stereotyyppioita eri ammattikunnista tai juttuun lihavien solvaamisesta. Kuvan kliseisyys oli kahden haastateltavan mielestä kuitenkin hyvä asia. Neljä sanoi kuvaa hauskaksi ja yksi hulppeaksi. Kolme kertoi sen saaneen heidät nauramaan. Eräs sanoi pitävänsä kuvan kevyestä ja kuitenkin ilkeilemättömästä huumorista ja kaksi kertoi pitävänsä liioittelusta.

Kahden haastateltavan mielestä kuvassa ei ollut heille henkilökohtaista tarttumapintaa ja yksi ei pystynyt yhdistämään sitä uutisiin.

Teknistä palautetta kuvasta tuli muutamalta. Yhden mielestä siinä oli liikaa sinistä ja toisen mielestä kuva oli mitäänsanomaton.

1.10 Yhdeksäs kuva

Yhdeksännessä kuvassa toimittajan toiveena oli saada visualisointi valehtelevista poliitikoista, joita ei kuitenkaan voinut suoranaisesti tunnistaa tietyiksi henkilöiksi. Kuvitus tarvittiin kuvittamaan juttua, jossa kerrottiin poliitikkojen valehtelevan uskottua vähemmän. Kuvitusta käytettiin sekä onlinekuvituksena, että poikkeuksellisesti myös TV-uutisissa taustaplasmoissa. Kuva on piirretty lyijykynällä ja väritetty Photoshopilla.

Kuva yhdeksän työnsi pois yhdeksän haastateltavaa sillä perusteella, että siinä oli kuvattuna "juonittelevia ja ilkeitä" hahmoja. Kolme haastateltavaa puolestaan sanoi, etteivät kiinnostuisi siitä poliittisen aiheen takia. Seitsemän lukijaa koki, että kuva ei avannut tarinaa ja yhden mielestä kuvassa oli liikaa asiaa. Eräälle lukijalle tuli mieleen, että mieshahmot ovat "holhoavia" naishahmoja kohtaan. Yksi lukija taas sanoi kuvan olevan ainoa "uutiskuva" kaikista kymmenestä kuvistani.

Kuvio 11. Yhdeksäs kuva

Kuva kiinnosti myös positiivisessa mielessä, ja siitä muodostettiin muutamia tulkintoja. Yhden haastateltavan mielestä kuva kertoi sosiaalisen median aiheuttamasta tuskasta johon kuuluvat epäluulo, markkinointi, itsekkyyks ja toisten selän takana toiminen. Jonkun mielestä kuva kertoi ihmisten sisäisistä ajatuksista ja ihmissuhteiden vaikeuksista. Eräs päätteli kuvan kertovan alaisten suhtautumisesta esimieheen tai -naiseen ja joku taas koki sen ilmentävän miesten väheksyvää asennetta naisia kohtaan. Eräs päätteli kuvan kertovan peräti puhelinmyynnistä. Yksi haastateltava sanoi, että kuvassa on paljon mielenkiintoista toimintaa, joka johtaa luultavasti kiinnostavaan informaatioon.

1.11 Kymmenes kuva

Kymmenennessä kuvassa on joulutonttuja, jotka poikkeavat persooniltaan tavanomaisesta. Tämän kuvan olen tehnyt omalla ajallani. Otin sen mukaan tutkimukseen, koska se on maalattu perinteisesti akvarelleillä ja hahmosuunnittelu on toisenlaista, kuin muissa tutkimuskuvissani.

Kuva sai voimakasta teknistä palautetta. Eräs haastateltava sanoi kuvaa inhottavaksi, liikaiseksi joulukuvaksi ja yksi kertoi sijoittavansa kuvan hänille ehkä piirrostyylistä johtuen. Joku sanoi kuvaa ahdistavaksi ja karmeaksi. Yhden mielestä tontuilla oli rajut kajaalit ja toinen sanoi hahmoja "kuumottaviksi". Kahden mielestä kuva oli liian sa-

dunomainen tai lapsellinen uutiskuvaksi. Yhden mielestä kuvan aihe ei ollut ajankoh-
tainen ja kaksi haastateltavaa sanoi, että kuvan tarina jäi heiltä hämärän peittoon.

Kuvio 12. Kymmenes kuva

Kaksi haastateltavaa sitä vastoin kiinnostui kuvan tapahtumista ja he halusivat tietää, mitä seuraavaksi tapahtuisi. Yhden mielestä aihe vaikutti sopivan keveältä, koska sanoi tavallisesti välttävänsä stressaavaa uutisointia. Neljää juttu houkutteli, koska kuvan asetelma oli päinvastainen, kuin normaalisti. Neljä kuvaili tonttuja "kivoiksi" ja viisi "hauskaksi". Kaksi haastateltavaa sanoi nauraneensa. Eräs sanoi, että ei ole nähnyt "kummallisempaa" ja yksi julisti, että "hiiteen koko joulu!" Kaksi lukijaa sanoi pitävänsä kuvan teknisestä tyylistä eniten.

Tonttukuva on yksi tekemästani neljän kuvan sarjasta, joita tarjosin joulukorteiksi erääl-
le töistäni kiinnostuneelle korttfirmalle. Vastaus kuitenkin kuului: "Kuvasi eivät ole
hauskoja". Tämä tuntui poikkeuksellisen ikävältä, koska olin itse kovin innoissani ton-
tuistani ja monet tuntuivat pitävän niistä. Kenties yksi syy kuvan mukaan valitsemiseen
tähän tutkimukseen olikin, että eivätkö tonttuni todella olekaan hauskoja, kuin tuo kort-
tikustantaja sanoi. Tutkimuksessani sitten havaitsin, että kuva oli todella mielipiteiden

jakaja. Sen saamat kommentit olivat usein voimakkaita riippumatta siitä, olivatko ne puolesta vaiko vastaan.

2. Yhteenvetoja ja loppupäätelmiä

2.1 Yhteenveto kuvieni aiheuttamista kokemuksista ja tulkinnoista

Havaitsin, että kuvien "ahdistavuus" joko houkuttelee tai työntää pois lukijoita. Eräs haastateltava pohti, että kantaa ottavan taiteilijan ajatellaan omaavan kriittisiä näkemyksiä asioista, mutta hän näki kuvissani myös toivoa. Toinen haastateltava sanoi, että valitsisi kuvia, joissa hymyillään. Yhden haastateltavan mielestä mukana oli "monta" hyvää mieltä tuottavaa kuvaa, kun taas toisen mielestä kaikki muut, paitsi kuvat kuusi ja seitsemän, olivat ahdistavia. Jälkimmäinen kuitenkin totesi, että ahdistavuus voi kenties toimia tehokkuutena. Tuntuu, että tavassa, jolla kuviani koettiin, vaihteli haastateltavien välillä suuresti. Eräs havainnoistani olikin, että muutamat samat haastateltavat äänestivät ilmastonmuutoksen suruja esittävän kuvan kolme suosikikseen, ja lapsen pelkoja esittelevän kuvan viisi vähiten kiinnostavaksi. Onko kuvassa viisi käsittelemäni lapsen henkilökohtainen pelkotila toisille ahdistavampaa, kuin kuvassa kolme näkyvä globaali maailman tuhoutuminen?

Kokonaisuudessaan kuvat saavuttivat yleisön toivotulla tavalla. Yllättäviä tulkintoja, joita en itse ollut ajatellut tuli myös ilmi jonkin verran. Tässä asiassa juttujen otsikot olisivat ohjanneet lukijaa varmasti haluttuun suuntaan ainakin osittain. Rantanen sanoo, että yksitasoinen "täytekuva" toteaa ja se esittelee esimerkiksi kasvot tai vakuuttaa jotakin tapahtuneen (Rantanen 2007, 143). Kuva voi olla hänen mukaansa "tyhjä" jolloin se ei sisällä muuta kuin silmillä havaittavan, mutta latautunut kuva kertoo tarinaa (Rantanen 2007,135). Hyvä kuvituskuva toimii siis kuitenkin ajatusten herättäjänä.

2.2 Yhteenveto teknisestä palautteesta

Kokonaisuudessaan sain hyvää palautetta kuvituksistani huolimatta siitä, että en sitä edes pyytänyt. Silti joukkoon mahtui 5-6 haastateltava, joilla ei ollut juuri mitään hyvää sanottavaa. Muutamat puolestaan kiinnittivät huomionsa heitä häiritseviin yksityiskohtiin. Heistä yksi huomautti anatomisesta virheestä hahmossani. Eräs totesi, että kuvani eivät sovi lainkaan uutiskuviksi ja joku taas oli sitä mieltä, että tyylini oli "epätasapainoi-

nen" ja muistutti "halpaa sarjakuvaa". Muutama haastateltava mainitsi, että kuvien laatu vaikuttaisi heidän päätökseensä uutisen lukemisesta.

Graafikon on ammatissaan kenties kasvatettava elefantin nahkaa paksumpi kuori, sillä monet kokevat olevansa kuvan ammattilaisia mielipidettä kysyttäessä. Oma lähtökohdani kuvien tarkkailuun on yleensä positiivinen ja näen myös "epätäydelliset" kuvat viehättävinä ja innostavina. Kuvien +virheellisyys+ ja käsityön jälki on minusta tärkeä osa taiteellista sisältöä ja pintaa syvällisempää aitoutta. Miksi niin monet saamani kommentit olivat keskinäisessä ristiriidassa? Henkilökohtaisesti minun on vaikea uskoa kenelläkään olevan vain yhdenlaista mielipidettä niin häilyvistä asioista, kuin taiteellisesta kokemuksesta. Eräässä Taideteollisen korkeakoulun pääsykoetehtävässä hakijoille annettiin arpomalla joko negatiivinen tai positiivinen rooli. Heidän tehtävänsä oli perustaa ajattelunsa ja argumentointinsa tulevassa väittelyssä arvan osoittaman roolin mukaisesti. Positiivisesti kuvan kokeva ihminen pystyy puhumaan teoksesta halutessaan negatiivisesti ja päin vastoin. Negatiivisesti teoksen aluksi kokenut voi positiivisen argumentointinsa tuloksena alkaa nähdä teoksen vahvuuksia ja päinvastoin. Kysymys onkin, että kuinka paljon arvioijan oma vilpittömyys, oma ego, asenne, mielentila, sekä käsitys järkevästä kritiikistä vaikuttaa annettuun palautteeseen. Päätoimittajat, kustantajat ja toimitusjohtajat kaipaisivat kenties eniten tietämystä siitä, mikä on visuaalisuudessa tärkeää (Rantanen 2007,12). Lopulta valta on heillä, joten heille graafikon työn näkeminen myös oman maun ja välittömien mielipiteiden ulkopuolelta olisi erityisen tärkeää.

2.3 Teknisiä keinoja graafikkona kehittymiselle

Rantasen mukaan estetiikka on sivutuote visuaalisessa journalismissa (Rantanen 2007, 175). Samanaikaisesti estetiikka tuntui kiinnostavan haastateltaviani laajalti. Rantanen toteaa, että graafikon teknisiä keinoja ovat esimerkiksi liioittelu, äärimmäisyydet ja mittasuhteiden muuttaminen (Rantanen 2007,151). Hän lisää, että kontrastit, kuten tumma ja vaalea tai kapea ja ohut rakentavat visuaalista hierarkiaa, joiden avulla graafikko voi suhteuttaa sisällön mielekkäästi (Rantanen 2007, 77-86). Tyhjä tila vahvistuu vasta, kun siinä on jokin siihen suhteutettu elementti (Rantanen 2007,168).

2.4 Minkälainen on hyvä graafikko

Olen löytänyt opinnäytetyöni kautta enemmän uusia kysymyksiä, kuin vastauksia. Kommenttien hajanaisuus leviää jokaiseen suuntaan ja haastateltavien reaktiot antaisivat suuntaviivoja ja ideoita huomattavasti laajemmalle tutkimukselle. Muutamia tärkeimpiä kysymyksiä ovat esimerkiksi: Mistä tietää, että kuvan sisältö on juuri sopivan helposti tai vaikeasti aukeava suurelle yleisölle? Millainen kuva on teknisesti tarpeeksi selkeä ja kuinka paljon yksityiskohtia suuri yleisö on valmis sulattamaan? Millainen vastuu kuvittajalla on työnsä vaikutuksista päästessään mediakuvastoa levitykseen? - Mikä saa vastaajan vastaamaan kysymysten ohi taidekriittikkomaisesti ja vaikuttaako esim. kuvan varjostus todella jutun avaamiseen? Kaikkeen tähän en ole löytänyt lopputyöni puitteissa syvälle porautuvia vastauksia, mutta kommenttien monipuolisuuden kirjo ja tilastografiikat osoittavat selvästi viestin: Kokonaan yleispätevää reseptiä hyvän ja selkeästi kaikkia kiinnostavan kuvituskuvan tekemiseen ei työnäytteideni perusteella ole löytynyt.

Miten siis löytää muita keinoja kehittyä? Ainakin graafikko voi kehittyä paremmaksi saadessaan motivaatiota ja perusteita sille, miksi juuri kuvat ja visuaalisuus ovat tärkeitä. Rantasen mukaan lukija kiinnostuu ensin kannesta, joka johtaa jutun selailmiseen ja jos hän on edelleen kiinnostunut, hän syventyy itse juttuun ja näin ollen lukemisella on kolme tasoa: kansi, selailu ja lukeminen (Rantanen 2007, 69). Rantanen sanoo kuvan olevan elementti, joka havaitaan ensimmäiseksi, sillä kuva on nopea ja teksti hidas havainnoitava (Rantanen 2007, 135). Koponen, Hildén ja Vapaasalo huomauttavat, että Ikoninen, infografiikka muistuttava kuva on helpompi tunnistaa kuin valokuva. Lisäksi he toteavat, että Ihminen tunnistaa asioita ilman sanallista tulkintaa. Kukin on hetkeksi unohtanut vaikkapa jonkin esineen nimen, mutta kuitenkin tunnistanut kohteen ilman sanoja. Kohteen tunnistaminen visuaalisesti ei siis edellytä kykyä sanallistaa sitä. (Koponen, Hildén ja Vapaasalo 2016, 35-40) Sama kolmikko toteaa, että jopa kömpelö lyijykynäluonnos voi auttaa kommunikaatiota paljon enemmän kuin sanat (Koponen, Hildén ja Vapaasalo 2016, 313). He kertovat, että vaikka aistijärjestelmää ei pystytä suoraan mittaamaan, on näköaistin arvioitu välittävän tietoa aivoihin kahdeksan kertaa enemmän kuin muut aistit (Koponen, Hildén, Vapaasalo 2016, 17).

Rantanen toteaa, että tarinankerronnassa jutun ytimen ymmärtäminen on tärkeää ja se pitää onnistua kääntämään visuaaliselle kielelle, joka on vaikeaa. Muutamalla vilkaisulla tulisi saada lukijalle mahdollisimman paljon informaatiota sisällöistä. (Rantanen 2007, 36-38) Myös neljä haastateltavaa totesi, että uutiskuvan tulisi avautua sisällöltään

selkeästi, mutta toisaalta yhtä monta haastateltavaa koki, että mystiset kuvat olivat houkuttelevia. Kenties haastateltavat pohtivat asiaa hiukan eri näkökulmista, mutta tästäkin päätellen sopivan tasapainon löytyminen arvailujen ja selkeyden välille olisi todennäköinen avain kelvollisen uutiskuvan teossa.

Rantasen mukaan hyvä visualisti on sivistynyt, koska laaja-alainen tieto auttaa ymmärtämään työtä paremmin. Hän sanoo kunnan visualistin olevan myös luova, koska työssä on jatkuvasti löydettävä uusia ratkaisuja, joita ilman työskentely muuttuu kaavamaisiksi tuotannoksi. (Rantanen 2007, 42-43) Alleviivaan Rantasen ajatukset sekä sivistyneisyydestä, että luovuudesta. Uutisgrafiikassa on kohdattava jatkuvasti erilaisia tilanteita ja aiheita, joiden ymmärtäminen mahdollistaa monipuolisemman ajattelun. Myös nopeus on tärkeää, koska töitä tehdään hurjalla tahdilla, ja aiheita ja visuaalisia elementtejä ei yleensä ole varaa jäädä tutkimaan tai hiomaan. Monipuolinen ja tietoa omaksunut ajattelijana voi myös olla luova aivan toisella tasolla. Lisäksi graafikko joutuu tekemään työtä melkein kaikkien toimituksen henkilöiden kanssa, joten yhteistyökyky on hyvälle tekijälle tärkeää.

2.5 Mediakuvastoa ja vastuuta

Visualistin on pohdittava kohdetta, jolle työtä ollaan tekemässä. Työtä ei tehdä itselle, vaan sen sijaan lukijalle. (Rantanen 2007,81) Tullessani työhaastatteluun Ylelle esimieheni kysyi, että olenko "taiteilija". Vastasin, että ehdin olla sitä omissa projekteissani, mutta työtä tehdessäni olen muiden palveluksessa. Rantanen toteaa, että taiteessa mitään ei tarvitse perustella, mutta visuaalinen journalismi on käyttötaitoa, jossa puolestaan täytyy perustella kaikki (Rantanen 2007,13). Lehden tilan vieminen ainoastaan siksi, että graafikolla on "punainen fiilis" tai hänestä "tää on vain kaunis" eivät edistä viestintää tai journalismia. (Rantanen 2007, 39). Yksi henkilö työpaikallani on sanonut pylväsgrafiikoiden ja valokuvien olevan kuvituskuvia tärkeämpiä uutisgrafiikan osia. Vaikka surutta alleviivaankin Rantasen aatteet visuaalisuuden käyttötarkoituksesta, niin en ole kuitenkaan samaa mieltä kollegani kanssa. Koponen, Hildén ja Vapaasalo huomauttavat, että tieto kannattaa visualisoida vain, jos sen ilmaiseminen sanallisesti on vaikeampaa (Koponen, Hildén, Vapaasalo 2016, 29). Juuri tällaisissa tilanteissa kuvitukset ovat erittäin tarkoituksenmukaisia. Piirroksilla voidaan päästä aivan erilaisille tasoille kuin sanoilla, valokuvilla ja grafiikoilla ja niillä on oma tilansa. En pysty myöskään arvottamaan erityyppisiä uutisia eri tasoille, koska pidän kaikkien sisältöjä lähtökohteisesti tärkeinä.

Kuka päättää, mistä toimittajat kirjoittavat? Uutistoimituksessa pidetään viikoittain kokous, jossa toimittajat esimiestensä johdolla päättävät, mistä aiheista uutisia tulisi kirjoittaa. Toimituksessa työskentelee myös tutkivia toimittajia, joiden tehtävä on selvittää, mitä maailmalla tapahtuu ja mitä aiheita uutisissa tulisi käsitellä. Lisäksi uutistoimittajat reagoivat toki myös akuutteihin uutisiin. Viikkokokouksissa toimittajien ideoita ja ajatuksia kuunnellaan, joten heillä on myös jonkin verran valtaa päättää omista aiheistaan. Mutta minkä verran graafikoilla on valtaa? Kokemukseni perusteella useimmat toimittajat kuuntelevat graafikonkin näkemyksiä ja ajatuksia herkällä korvalla. Aiheen puitteissa pysyen olen kuvittajana pystynyt ottamaan huomioon monenlaisia ihmisiä ja arvostamani liberaalia arvomaailmaa. Koen, että tietyissä puitteissa liikkuen median tekijöillä on yllättävän paljon valtaa tehdä jutuista itsensä näköisiä ja siten graafikolla on myös vaikutusvaltaa ja vastuuta. Rantanen sanoo, että hyvä kuva on tunteisiin vetoava (Rantanen 2007,93). Kun ihmisen tunteisiin vedotaan, voidaan muuttaa hänen ajatteluaan ja siten käyttäytymistään. Haastateltavistani eniten vastuutani herätti miettimään eläkkeellä oleva poliisi, joka koki huumeita käyttävän kuvitukseni liian positiivisena.

2.6 Lopuksi

Huolimatta siitä, kuinka häilyväinen hyvän kuvan teon #resepti+on, on kuvan tekeminen minulle tärkeä elämäntapa. Jos työ mediakuvien parissa edellyttää elefantinnahan kasvattamista, yhteistyötä ja herkkää kuuntelua, ei tällainen tule estämään pyrkimyksiäni. Opinnäytetyöni perimmäinen opetus on, että tekijän on jatkettava tekemistä rattaiden kapuloista ja esteistä huolimatta. Loppujen lopuksi vain kissa voi itse nostaa häntänsä pystyyn.

Lähteet

Kirjallisuus

Rantanen, L. 2007. Mistä on hyvät lehdet tehty? Helsinki: Hill and Knowlton Finland Oy.

Koponen, J, Hildén, J, Vapaasalo, T. 2016. Tieto näkyväksi, Informaatiomuotoilun perusteet. Helsinki: Aalto Yliopiston Julkaisusarja

Verkkolähteet

Jaskari, K. 2018. Kolmikymppinen Jonna on huumeiden viihdekäyttäjä, joka toivoo huumeiden laillistamista- Asiantuntijan mielestä "viihdekäyttö" on liian myönteinen käsite. Viitattu 26.4.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9995520>

Ziemann, M. 2017. Donitsipoliiseja ei kohta enää ole -Uudet poliisit saavat ravintoppaan. Viitattu 26.4.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9977698>

Niilola, M. 2017. "Puhun niin totta kuin osaan" -poliitikot laskettelevat uskottua vähemmän luikuria. Viitattu 26.4.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9832953>

Bonnor, M. 2017. Entä jos poika haluaa olla keiju tai tyttö pissata seisaaltaan? - "Rakasta lasta sellaisena kuin hän on". Viitattu 26.4.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9832465>

Valkama, H. 2017. Mikä on vuoden merkittävin tiedeuutinen? Viitattu 26.4.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9995521>

Blencowe, A. 2017. Miten lapsen eri pelkoihin tulisi suhtautua? Katso lastenpsykiatriin vinkit. Viitattu 26.4.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9806632>

Haastattelut

Anonyymi haastattelu 300 ihmiselle verkossa tai kasvotusten

Kuvat

Kuvio 1 Johanna Aulénin tekemä kooste kaikista kuvituksista pienessä koossa

Kuvio 2 Johanna Aulénin tekemää pylväsgrafiikkaa tutkimustuloksista

Kuvio 3 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 4 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 5 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 6 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 7 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 8 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 9 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 10 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 11 Johanna Aulénin kuvitus

Kuvio 12 Johanna Aulénin kuvitus

